

Nr. 18

Warszawa, dn. 19 września 1936 r.

Ogóln. zbioru Nr 665.

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych — Prezes Rady Związku inż. Piotr Drzewiecki.
Za redaktora odpowiedzialnego inż. Antoni Dunin

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Warszawa, ul. Marszałkowska 140, tel. 594-26. Adres telegr.: „Metalowcy — Warszawa“.

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju: zł. 5 kwartalnie. Numer pojedynczy zł. 1.—

TREŚĆ NUMERU: WMEL. — Wiadomości różne. — Wiadomości z zagranicy. — Orzecznictwo w sprawach pracy.

W.M.E.L. KRAJOWA WYSTAWA
PRZEMYSŁU METALOWEGO,
ELEKTROTECHNICZNEGO
i RADJOTECHNIKI
WARSZAWA — 23.VIII — 11.X — 1936 R.

PRZEMYSŁ METALOWY

Metale, hutnictwo, odlewy, narzędzia, maszyny i przyrządy dla przemysłu, rolnictwa i rzemiosła.
Urządzenia: zdrowotne, biurowe, gospodarstwa domowego, fabryk chemicznych i innych.

ELEKTRO- i RADJOTECHNIKA

Wszelkie urządzenia, maszyny i aparaty. Najnowsze zdobycze techniki.

KOMUNIKACJA | LOTNICTWO

Drogowa, kolejowa i wodna. Tabory. Maszyny
i urządzenia do budowy dróg

Cywilne i wojenne. Aparaty wszelkiego typu
Przemysł pomocniczy

DZIAŁ NAUKOWY

Pokaz metod badań z dziedziny metalurgii, maszynoznawstwa, elektrotechniki i radiotechniki. Postęp techniczny. Szkolnictwo zawodowe. Bezpieczeństwo pracy. Pokazy stosowania maszyn i narzędzi.

L.O.P.P.

WIEŻA SKOKÓW SPADOCHRONOWYCH

28-metrowej wysokości

WZOROWE SCHRONY PRZECIWGAZOWE

NOWOCZESNA STRZELNICA małokalibrowa i pistoletowa | Zdobycie oznaki strzeleckiej **O.S.**

MASZYNY I APARATY W RUCHU

Restauracja. Kawiarnia. Codz. koncerty. Studio Pol. Radja czynne na Wystawie

2 wejścia: od **PL. UNIA LUBELSKIEJ** i od ul. **TOPOŁOWEJ**

30 PAVILONÓW WŚRÓD ZIELENI I KWIATÓW. OGÓLNA PRZESTRZEŃ — 120 000m²

WYSTAWA OTWARTA od g. 10⁰⁰ do 20⁰⁰. W niedziele i święta od 9⁰⁰. Wstęp 1 zł. Młodzież i szeregowcy — 50 gr.

Dla wydruku — zniżki

Wszelkie informacje W.M.E.L., Warszawa, Puławska 2-a, tel. 702-15, 842-50 i 711-99

W M E L!!!

**OPINJA PANA WICEPREMJERA I MINISTRA
SKARBU EUG. KWIATKOWSKIEGO O W.M.E.L.**

Minister
Skarbu

Warszawa, dn. 8 września 1936 r.

Do

Komitetu Organizacyjnego Wystawy
Przemysłu Metalowego i Elektrotech-
nicznego w Warszawie

Po zwiedzeniu Wystawy, urządzonej w 30-tym roku działalności Związku Przemysłowców Metalowych, a w 10-tym roku istnienia Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich, pragnę w tej drodze wyrazić szczerze uznanie dla jej organizatorów. Samorzutnym wysiłkiem organizacyjnym, z wiarą we własne siły, bez uciekania się do pomocy Rządu, stworzony został wysoce interesujący obraz rozwoju krajowego przemysłu metalowego i elektrotechnicznego oraz związanego z tym przemysłem rzemiosła.

Zainteresowanie, jakie Wystawa wzbudziła w społeczeństwie, powinno zachęcić przemysł metalowy i elektrotechniczny do dalszych wysiłków. Niech ta Wystawa będzie również zachętą dla pracujących w przemyśle ludzi młodych, którym przypada dziś w udziale rozbudowa i pomnażanie dorobku dotychczasowych pokoleń.

(—) E. Kwiatkowski.

K o m u n i k a t N r. 72.

Konsul Generalny R. P. z Chicago na Wystawie Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego.

Dnia 31 sierpnia bawił na Wystawie Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego Konsul Generalny R. P. z Chicago p. Dr. Wacław Gawroński. Oprowadzany i informowany przez organizatorów Wystawy, p. Konsul z wielkim zainteresowaniem oglądał przez kilka godzin wystawione eksponaty, specjalnie interesując się maszynami i urządzeniami, które mogłyby stać się przedmiotem handlu z Ameryką.

Odczyty na Wystawie Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego.

Przez cały czas trwania Wystawy Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego wygłaszane będą referaty, które mają za zadanie zapoznanie i poinformowanie szerszego ogółu społeczeństwa o celach i zadaniach przemysłu metalowego, elektrotechnicznego i radjotechnicznego.

Pierwszy taki referat p. t. „Podstawy rozwoju twórczości przemysłowej w Polsce“ wygłosił p. Prezes A. Wierzbicki w dniu 31 b. m. Między innymi p. Prezes A. Wierzbicki mówił: „Dla większości społeczeństwa przemysł polski jest mgławicą z której jednak zdołał się wykrystalizować tak wspaniały czyn, jak Wystawa Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego. Wystawa nie tylko dlatego jest świetnym wyczynem, że daje pełny obraz wysiłków polskiego przemysłu metalowego na drodze jego rozwoju, ale przede wszystkim dlatego, że stała się niejako symbolem organizacji przemysłu. Nie byłoby wystawy gdyby nie było organizacji przemysłu, gdyby nie było racjonalnie zorganizowanych przedsiębiorstw, związków branżowych i t. d. i t. d. Ale trzeba dodać, że Wystawa jest równocześnie wyrazem najbardziej racjonalnej organizacji. Przedsiębiorcy biorący udział w Wystawie umieli się podporządkować podziałowi branżowemu Wystawy, choć to rozpraszało ich produkcję po różnych pawilonach i zmuszało do zainstalowania wielu stoisk. Dobrze się stało, że pierwszą wielką przemysłową wystawą jest Wystawa Przemysłu Metalowego, który jest przemysłem wymagającym specjalnej precyzji, a przede wszystkim jest najważniejszym z punktu widzenia obrony kraju. Przemysł Metalowy jest również tym przemysłem, w którym twórczość osobista inżyniera, technika, majstra i robotnika znajduje najpełniejszy wyraz“.

Po odczycie wywiązała się ożywiona dyskusja.

Odczyt zaszczycił swą obecnością wicepremier inż. Eugenjusz Kwiatkowski, wiceministrowie M. Sokołowski i dr. A. Rose z Min. Przemysłu i Handlu, liczni wyżsi urzędnicy oraz najwybitniejsi przedstawiciele życia przemysłowego, z PP. Prezesami inż. P. Drzewieckim i inż. W. K. Wierzejskim na czele. Był obecny również Szef Biura Przemysłu Woj. Płk. O. Czuruk.

W następnych tygodniach wygłoszone zostaną następujące referaty:

- 7. 9. 36 r. godz. 19.30 — Prez. Inż. P. Drzewiecki — Przemysł metalowy przetwórczy i elektrotechniczny w Polsce i warunki jego rozwoju.
- 14. 9. 36 r. godz. 19-a — Dyr. inż. S. Przanowski — Hutnictwo metali nieżelaznych.
- 21. 9. 36 r. godz. 19.30. — Dyr. inż. K. Gierdziejewski — Odlewnictwo.
- 21. 9. 36 r. godz. 19.30. — Dyr. inż. K. Przybylski — Hutnictwo Żelazne.
- 28. 9. 36 r. godz. 19.30. — Dyr. inż. J. Piotrowski — Przemysł Obrabiarkowy.
- 28. 9. 36 r. godz. 19.30. — Inż. A. Stulgiński — Narzędzia i przemysł precyzyjny.
- 5. 10. 36 r. godz. 19.30. — A. Stulgiński — Przemysł taboru kolejowego.
- 12. 10. 36 r. godz. 19.30. — Inż. F. Bąkowski — Przemysł urządzenia zdrowotne.
- „ Inż. F. Zawadzki — Pompy i silniki wodne.

Deszcz nie zmniejsza frekwencji na Wystawie.

Pomimo niepewnej pogody, Wystawę Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego zwiedziło dotychczas ponad 135.000 osób.

Zawdzięczać to należy temu, że pawilony Wystawy przeważnie łączą się ze sobą, tak że publiczność bez żadnego narażenia się na zmoknięcie, może wygodnie zwiedzać wystawione eksponaty.

Zainteresowanie armji Wystawą Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego.

Wystawę Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego zwiedził w otoczeniu wyższych oficerów II wiceminister spraw wojskowych Gen. Bryg. inż. K. Litwinowicz.

Gen. Litwinowicza, który specjalnie interesował się działami przemysłu posiadającymi podstawowe znaczenie w obronie Państwa, oprowadzali Prezes inż. A. Dunin, Prezes inż. W. K. Wierzejski i Dyrektor Wystawy St. Janiszewski.

Wiceprezydent Warszawy na Wystawie Przem. Metalowego i Elektrotechniczn.

W dniu 2 września Wiceprezydent miasta st. Warszawy p. Około-Kułak w towarzystwie Dyrektora Z.O.M. p. Płk. Meyera zwiedził Wystawę Przemysłu Metalowego, Elektrotechnicznego i Radjotechniki.

Rezultaty okólnika Pana Wice-Prezydenta m. st. Warszawy.

Jak wiadomo naczelne władze miejskie m. st. Warszawy wydały okólnik, polecający poszczególnym wydziałom organizację zbiorowych wycieczek wszystkich pracowników na Wystawę Przemysłu Metalowego, Elektrotechnicznego i Radjotechniki. Jako pierwsza przybyła w dniu 3 września b. r. wycieczka Wydziału Wojskowego Zarządu Miejskiego w liczbie 50 osób.

Wycieczki na Wystawie Przem. Met. i Elektrotechn.

Duży procent wśród zwiedzających pierwszą branżową Wystawę Przemysłu Metalowego, Elektrotechnicznego i Radjotechniki stanowią wycieczki robotników fabrycznych. Niektóre wycieczki dochodzą do liczby 1.000 osób.

Robotnicy z ogromnym zainteresowaniem zwiedzają pawilony i poszczególne ekspozycje, zwracając specjalną uwagę na ulepszenia maszyn i narzędzi, stanowiące postęp techniczny. W dniu 3 września b. r. przybyła taka wycieczka z Wytwórni Płatowców P. Z. L. (około 100 osób).

Pozatem w ostatnich dniach zwiedzili Wystawę członkowie Zrzeszenia Handlowców oraz wycieczka uczniów Dokształcającej Szkoły Zawodowej Zbrojowni Nr. 1.

Uczestnicy Kongresu FIDAC-u na W. M. EL.

W dniu 4 września b. r. w ramach ustalonego programu pobytu w Warszawie, 300 uczestników światowego kongresu FIDAC-u przybyło o godz. 9.30 na tereny Wystawy Przemysłu Metalowego, Elektrotechnicznego i Radjotechniki w celu zwiedzenia jej.

Wybitnych gości, podzielonych na kilka grup językowych, oprowadzali P. Prezydent P. Drzewiecki, P. Prezes inż. A. Dunin, P. Dyr. Wystawy St. Janiszewski, p inż. Szumilin z Z. E. O. R. K. i p. L. Ruciński.

Dziękując za doskonałą organizację pokazu i za fachowe wyjaśnienia w obcych językach — zwiedzający wyrażali podziw dla pracy Narodu Polskiego, który w tak krótkim okresie czasu doszedł niemal do zupełnej samowystarczalności w wielu dziedzinach przemysłu.

Zaznaczyć należy, że w gronie zwiedzających, bardzo liczną grupę stanowili wybitni w swoich krajach przemysłowcy.

Dyr. WMEL. St. Janiszewski nagradza stu tysięcznego widza Wystawy Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego.

W niedzielę, dnia 6 bm. odbyła się w Warszawie, na terenie Wystawy Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego ciekawa uroczystość.

Oto około godziny 1-ej przez bramę WMEL. przeszedł 100.000-ny zwiedzający.

Aby upamiętnić ten fakt, Dyrektor Wystawy p. St. Janiszewski ofiarował 100.000-nemu zwiedzającemu nagrodę w postaci książeczki P. K. O. z sumą zawiązkową zł. 100. —

Szczęśliwym „jubilatem“ okazał się p. Karol Brudnicki, zamieszkały w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej 72.

Fotografia przedstawia moment wręczenia książeczki.

x — p. Dyr. St. Janiszewski. xx — p. Karol Brudnicki.

B. Minister W. Jędrzejewicz zwiedza Wystawę Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego.

Dn. 7. IX. na tereny Wystawy Przemysłu Metalowego, Elektrotechnicznego i Radjotechniki przybył b. min. Oświaty p. Wacław Jędrzejewicz.

Gościa oprowadził po Wystawie p. Dyr. St. Janiszewski, bardzo wszechstronnie informując zarówno o ekspozycjach, jak i o poszczególnych branżach — biorących udział w Wystawie — przemysłów.

Wizyta ta pozostaje pewnością w związku z organizacją działu polskiego na Wystawie światowej 1937 roku w Paryżu. W. M. EL. może przecież być doskonałym terenem eliminacji ekspozycji do działu polskiego.

Minister Świętosławski zwiedza Wystawę Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego.

W dniu 8 b. m. na tereny Wystawy Przemysłu Metalowego, Elektrotechnicznego i Radjotechniki przybył Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Prof. Wojciech Świętosławski.

Panu Ministrowi towarzyszyli PP. Wiceministrowie Prof. Ujejski i Płk. Błeszyński oraz wszyscy Dyrektorzy Departamentów i wyżsi urzędnicy.

Goście, oprowadzani przez PP. Prezesów: inż. Cz. Klarnera, inż. W. K. Wierzejskiego i inż. A. Dunina oraz Dyrektora Wystawy St. Janiszewskiego, przez około trzy godziny zwiedzali W. M. EL.

Specjalnym zainteresowaniem darzyli goście Dział Naukowo-Badawczy oraz Pawilon Rzemiosła, w którym bardzo wyczerpujących i fachowych wyjaśnień udzielił Dyr. inż. Prus-Kostecki.

Wycieczki szkolne na W. M. EL.

W związku z rozpoczęciem roku szkolnego, daje się zauważyć wzmoczenie wycieczek młodzieży szkolnej — na Wystawę Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego. W jednym tylko dniu 9 września Wystawę zwiedziło 2.000 osób w 25 wycieczkach.

Dalszy przyrost wycieczek spodziewany jest po wizycie na Wystawie P. Ministra W. R. i O. P. Prof. W. Świątosławskiego. Należy zaznaczyć, że wycieczki te korzystają z dużych zniżek.

Przyjazd Ministra Bastide'a na W. M. EL.

Jak już prasa donosiła, na zaproszenie p. Ministra Przemysłu i Handlu A. Romana przybył do Warszawy francuski Minister Przemysłu i Handlu p. Bastide.

Minister Bastide w towarzystwie Ministra Romana i towarzyszących im osób zwiedził tereny W. M. EL. dn. 12 b. m. o godz. 15.30.

Człowiek i jego praca w technice.

Muzeum Techniki i Przemysłu na Wystawie Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Warszawie organizuje cykl odczytów:

- 20. IX. Niedziela g. 19. Piękno w świetle techniki. Dr. L. Niemojewski, Prof. Wydz. Arch. Polit. Warsz.
- 27. IX. Niedziela g. 19. Człowiek czy maszyna? Prof. Inż. B. Nawrocki Czł. rzecz. Inst. Nauk. Org. i Kierownictwa.
- 4. X. Niedziela g. 19. Elementy cywilizacji i technika. Inż. R. Świątosławski. Autor feljetonów „Szlakami Wiedzy”.
- 11. X. Niedziela g. 19. Czas skarbem w życiu człowieka. Inż. P. Drzewiecki. Prezes; Ligi Pracy; Instytut. Nauk Org. i Kierow.: oraz Pol. Kom. Normalizacyjnego.

Odczyty będą wygłaszane w specjalnej sali wykładowej, znajdującej się obok Pawilonu Nr. 14 Obrabiarek i Narzędzi (lewa strona od gł. wejścia na Wystawę) przy ul. Puławskiej 2-a.

Wejście na odczyty bezpłatne za biletami wystawowymi.

Stowarzyszenie Elektryków Polskich organizuje wykłady na WMEL. z Elektrotechniki i Radiotechniki.

- 20. IX. Niedziela g. 17 — 18. Spawanie elektryczne W. Koczyński.
- 24. IX. Czwartek g. 17 — 18 Wysokie napięcia. T. Żarnecki. g. 18 — 19 Realizacja telewizji w jej obecnej formie J. Kędzierski.
- 27. IX. Niedziela g. 12 — 13 Historia żarówki i jej nowoczesna fabrykacja. F. Piasecki. g. 17 — 18. Wysokie napięcia T. Żarnecki.
- 1. X. Czwartek g. 17 — 18 Sygnalizacja przeciwpożarowa i przeciwwłamaniowa. (odczyt ilustrowany filmem) J. Jurys. g. 18-19 Budowa i zastosowanie akumulatorów. G. Hornziel.
- 4. X. Niedziela g. 12 — 13 Sprawdzanie elektrycznych przyrządów pomiarowych. H. Dziewulski. g. 17 — 18 Produkcja elektrycznych przyrządów pomiarowych w Polsce. B. Jabłoński.
- 8. X. Czwartek g. 17 — 18 Jak powstaje kabel. J. Giaro g. 18-19 Bezpieczeństwo instalacji elektrycznych. J. Skowroński.
- 11. X. Niedziela g. 12 — 13. Rozwój przemysłu na tle wieków. E. Jabłoński. g. 17 — 18 Bilans z WMEL. odnośnie przemysłu elektrotechnicznego i radiotechnicznego. P. Januszewski.

Wykłady powyższe odbędą się w Sali Konferencyjnej WMEL. (ul. Puławska 2-a, budynek 15). Wstęp na wykłady wolny.

Wielki sukces Wystawy Metalowo-Elektrotechnicznej.

Otwarta do 11. X. b. r. w Warszawie — Wystawa Przemysłu Metalowego, Elektrotechnicznego i Radiotechniki odniosła pełny sukces.

Pomimo niepewnej pogody, w ciągu pierwszych 2-ech tygodni zwiedziło Wystawę ponad 100.000 osób. Jedna tylko niedziela 6. IX. — dała około 40.000 zwiedzających. Cyfra ta jest bliska rekordów P. W. K., która organizowana była w czasach dobrej konjunktury.

Godnym podkreślenia jest fakt, że Wystawę zwiedza w dalszym ciągu bardzo dużo wycieczek. W ciągu ostatnich dni przewija się przez tereny Wystawy średnio po sto wycieczek dziennie, przyczem niektóre z nich liczą po tysiąc osób. Poważny odsetek stanowią wycieczki robotnicze i szkolne.

Sprawa odznaczeń.

Do wszystkich P.T. Wystawców rozesłany został poniższy list wraz z kwestjonariuszem.

„Zgodnie z decyzją Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Dyrekcja WMEL przystąpiła do prac, związanych z przyznawaniem odznaczeń państwowych i odznaczeń Komitetu Organizacyjnego Wystawy — dla P. T. Wystawców

W celu możliwości dokładnego zbadania charakteru, produkcji, oraz postępu technicznego przedsiębiorstw, biorących udział w WMEL i zdobycia w ten sposób istotnych materiałów dla oceny i przyznania nagród, Dyrekcja prosi P.T. Wystawców, ubiegających się o odznaczenia, o łaskawe wypełnienie przesłanych kwestjonariuszy, oraz 3 egzemplarzy katalogów, najdalej do dnia 17 września b. r.

Równocześnie Dyrekcja WMEL podaje brzmienie punktu c), par. 14 obowiązującego Wystawy — Regulaminu Przyznawania Odznaczeń:

„Wykluczeni od odznaczeń są:... wszyscy wystawcy, którzy do chwili zebrania się Komisji Sędziowskiej w danej grupie nie uiszcili całości opłaty za metraż, lub nie wypełnili innych zobowiązań wobec Wystawy...”

z poważaniem

WYSTAWA PRZEMYSŁU
METALOWEGO I ELEKTROTECHNICZNEGO

WIADOMOŚCI RÓŻNE.

PAŃSTWOWE ZAKŁADY INŻYNIERJI
Biblioteka F. M. „Ursus”

Niniejszym podaje się do wiadomości zainteresowanych, że Stowarzyszenie Młodych Słowian w Warszawie, (Hoża 27) prowadzi już 6 rok w Warszawie bezpłatne kursy wieczorowe języków słowiańskich i popularne kursy języków obcych (angielskiego, francuskiego i niemieckiego). Uczący się języków słowiańskich opłacają tytułem składki na pomoce naukowe i administracyjne zł. 1.20 miesięcznie. Opłata przy nauce jednego z języków obcych wynosi jedynie zł. 3.20 miesięcznie. Lekcje odbywają się wieczorem (godz. 18 — 22) w lokalu szkoły przy ul. Hożej 27 — 7 dwa razy tygodniowo dla każdej kilkunastuosobowej grupy. Liczba miejsc ograniczona. Zapisy na kursy będą przyjmowane przez wrzesień r. b. w godz. 18 — 20 (Hoża 27 — 7).

WIADOMOŚCI Z ZAGRANICY

Budowa nowej stalowni w Turcji. Jak z Londynu donoszą pomiędzy tureckim Sumar bankiem i firmą H. A. Brassert and Company Limited zawarta została umowa, mocą której ma być w Turcji koło Karabuku wybudowana nowoczesna stalownia.

Koszty budowy wynieść mają 2,5 milionów funtów tureckich.

Roczna produkcja tej stalowni wynosić ma 150.000 ton stali. (T.).

Wyniki XX Międzynarodowej Konferencji Pracy w Genewie. Najważniejszymi punktami tegorocznego

obszernego porządku obrad Konferencji była: sprawa skrócenia czasu pracy oraz sprawa płatnych urlopów.

Dążność do skrócenia czasu pracy w przemyśle, handlu i t. d., dążność do przeprowadzenia międzynarodowej konwencji o 40 godzinnym tygodniu pracy datuje się na terenie genewskim już od kilku lat. Zwolennicy tej reformy nie zrażają się stałymi niepowodzeniami po odrzuceniu jednych projektów stałe wracają z nowymi. Początkowo lansowano zasadę konwencji powszechnej obejmującej wszystkie działy przemysłu w państwie, któreby konwencję taką ratyfikowało. Wobec zdecydowanego, negatywnego stanowiska, w stosunku do takiej konwencji, zajętego przez grupę pracodawców i liczne delegacje rządowe, projektodawcy zmienili taktykę wprowadzając na porządek dzienny zamiast jednej powszechnej konwencji — szereg konwencji, dotyczących poszczególnych działów pracy. Liczono na pewne rozbieżności poglądów między przedstawicielami różnych działów przemysłu. Wygranie tych rozbieżności miało zrealizować konwencję o 40 godz. tygodniu pracy na raty — w każdej gałęzi pracy osobno.

W związku z tem tegoroczna Konferencja miała na porządku obrad projekty o skróceniu czasu pracy: 1) w kopalniach węgla, 2) w hutach żelaza, 3) w przemyśle budowlanym i 4) na robotach publicznych. Z czterech konwencji tylko jedna — dotycząca czasu pracy na robotach publicznych, została uchwalona i to niewielką 2-głosową większością. Reszta, obejmująca wielkie gałęzie przemysłu budowlanego, hutniczego i węglowego, została odrzucona. Jak wykaz głosowania wskazuje, przy głosowaniu było nieobecnych czterech pracodawców. A więc i konwencja dotycząca robót publicznych przeszła tylko dzięki tej przypadkowej okoliczności.

Prowadzona przez radykalistów kampania o skróceniu czasu pracy, doznała fiaska. Większość wynowiedziała się przeciw tej reformie, uznając zastrzeżenia i obawy, jakie przeciwnicy jej roztoczyli przed konferencją. Fakt ten musi wywrzeć wpływ na poglądy pokutujące wciąż w wielu krajach przemysłowych, szczególnie tych, które jak Polska, dotąd borykają się z trudnościami krwzwsu. Pochopność do eksperymentów i wiara ślepa w skuteczność skrócenia czasu pracy w walce z bezrobociem, zostają poważnie osłabione.

Takie rezultaty głosowań, chociaż od zeszłego roku spodziewane, wywołały duże wrażenie na konferencji, szczególnie na zaufanej w sobie grupie robotniczej i na rządzącej Międzynarodową Organizacją Pracy, radykalizującej grupie t. zw. intelektualnych komunistów. Gorące przemówienia przywódców międzynarodówki amsterdamskiej nie tylko domagały się jeszcze jednej próby przeprowadzenia odrzuconych ugod międzynarodowych, ale posunęły się do groźby użycia przez masę robotnicze siły.

Jakie znaczenie gospodarcze może mieć konwencja o skróceniu czasu pracy na robotach publicznych, szczególnie jeśli chodzi o Polskę?

Roboty publiczne z chwilą, gdy porzucono przyśłowne przerzucanie piasku z miejsca na miejsce, w świetle naszych warunków, mają dwa zadania: pierwsze zatrudnić jak największą liczbę robotników, drugie wykonać inwestycje, podnoszące poziom bytowania ludności. Obfitość potrzeb w tej dziedzinie jest

jednak w odwrotnym kierunku do skromności rozporządzalnych środków finansowych. W naszej rzeczywistości powstaje konieczność stosowania największej ekonomii w planowaniu i gospodarce robót publicznych. Każdy z b. niewielu milionów złotych na ten cel posiadanych musi dać maksymalną wydajność, zarówno pod względem zatrudnienia jak i osiągniętych rezultatów. Skrócenie czasu pracy, bez obniżki wynagrodzenia, to tylko zmniejszenie rezultatów, obniżenie t. zw. popularnie „rentowności“ robót publicznych, bez najmniejszego wpływu na stopień zatrudnienia.

W sumie idea skrócenia czasu pracy jeszcze raz poniosła porażkę. Jest to tembardziej znamieny fakt, że obrady Konferencji odbywały się pod wrażeniem walki strajkowej we Francji i zwycięstwa na terenie francuskim hasła 40-godzinnego tygodnia pracy. Większość konferencji przychyliła się nie do haseł demagogicznych, lecz przyjęła raczej punkt widzenia jaki zajął rząd belgijski w wielkim zatargu o warunki pracy w przemyśle. Skrócenie czasu pracy zostało uznane jako czynnik powiększający koszty wytwarzania — prowadzący w prostej linii do pogorszenia sytuacji gospodarczej kraju, do większego bezrobocia..

W czasie obrad genewskich pracodawcy polscy wypowiedzieli się i głosowali stale przeciw uchwaleniu konwencji o skróceniu czasu pracy.

Delegacja robotnicza oraz delegacja rządu polskiego głosowały za przyjęciem konwencji. Stanowi-

sko robotnika nie może budzić wątpliwości — wszystkie delegacje robotnicze stanowiły jednolity front popierający 40 g. tydzień pracy. Trudniej natomiast znaleźć motywy dla stanowiska delegacji rządowej; nie można znaleźć tych motywów w sytuacji gospodarczej kraju.

Drugim ważnym punktem obrad była sprawa urlopów, załatwiona w Polsce już dawno. Uchwalona konwencja przewiduje po roku pracy urlop płatny co najmniej 6-o dniowy, dla młodeciany — 12-o dniowy. Są to normy niższe niż obowiązujące w Polsce.

II KONGRES MIĘDZYNARODOWEGO ZWIĄZKU MOSTÓW I KONSTRUKCYJ INŻYNIERSKICH.

Tegoroczny II Międzynarodowy Kongres Mostów i Konstrukcyj Inżynierskich obradować będzie w dniach 1 — 11 października br. w Berlinie i Monachjum.

Uroczyste otwarcie Kongresu odbędzie się w dniu 1.X.1936 w sali Reichstagu. Posiedzenia fachowe, poświęcone poszczególnym tematom, odbywać się będą w Salach Politechniki Berlińskiej. Zamknięcie obrad, na którym uchwalone zostaną rezolucje i wnioski przewidziano na dzień 8.X.1936. Czas wolny przeznaczono na zwiedzanie ciekawszych obiektów i wycieczki. Wieczory zarezerwowane są dla całego szeregu przyjęć oficjalnych. Po zakończeniu obrad nastąpi wyjazd samochodami lub koleją przez Drezno do Monachjum, gdzie dnia 11.X.1936. odbędzie się uroczyste zamknięcie Kongresu w salach Deutsches Museum.

ciąg dalszy na str. 183.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PRACY

Urlopy.

Ustawa o urloпах dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu z dnia 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40/22, poz. 334) zmieniona i uzupełniona przez ustawę z dn. 22 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27/33, poz. 228) oraz rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej do tych ustaw z dn. 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62/23 poz. 464), aczkolwiek przewidują odrębne normy urlopowe dla robotników i dla pracowników umysłowych ustalają wszelkie przepisy ogólniejszego znaczenia wspólne dla obu grup pracowników. Z tych to względów, za wyjątkiem spraw specjalnych, orzecznictwo w zakresie urlopów ma zastosowanie tak wobec robotników jak i pracowników umysłowych.

Urlop a umowa na czas określony.

Zwolnienie pracownika wskutek wygaśnięcia umowy zawartej na czas określony, nie może pozbawić go nabytego prawa do urlopu jeśli przebył w pracy okres uprawniający do otrzymania urlopu.

(Orzeczenie z dn. 16 października 1933 r. C. I. 1304/35).

Urlop w zakresie wypowiedzenia.

Pracodawca nie może żądać od pracownika umysłowego wykorzystania należnego mu urlopu w okresie trzymiesięcznego wypowiedzenia. Komula-

cja należnego zwolnionemu pracownikowi urlopu z okresem wypowiedzenia umowy o pracę jest bez zgody pracownika niedopuszczalna i o ile takiej zgody niema pracodawca winien wypłacić pracownikowi wynagrodzenie za czas urlopu.

(Zasada prawna. Orzeczenie S. N. w składzie 7 sędziów z dn. 21 grudnia 1931 r.) C. I. 929/31, i 1139/31 oraz pełnego kompletu S. N. z dn. 7 stycznia 1932 r. (C. I. 1599/31 i 1674/31).

Dłuższe okresy wypowiedzenia umowy o pracę wiążą strony, jednakże skoro dłuższy okres wypowiedzenia jest dobrowolny, wychodzą poza czasokres ustawą zakreślony i pracownik w tym dłuższym okresie nie pracuje, to nie stoi na przeszkodzie, by pracownik w tym dłuższym okresie wypowiedzenia odbył należący się mu urlop.

(Orzeczenie z dn. 7 września 1933 C. I. 165/32).

Przyjęta w orzeczeniu kompletu 7 sędziów Izby I S. N. zasada niedopuszczalności łączenia bez zgody pracownika urlopu z okresem wypowiedzenia ma zastosowanie niezależne od tego czy czas urlopu został wyznaczony pracownikowi przed wypowiedzeniem mu pracy, czy też w okresie wypowiedzenia.

(Orzeczenie z dn. 23 listopada 1933 r. C. I. 1753/33).

Zasada, że pracodawca nie może żądać od pracownika umysłowego wykorzystania przysługującego mu urlopu w okresie trzymiesięcznego wypowiedzenia odnosi się także do pracowników fizycznych.

(Orzeczenie z dn. 7 września 1933 r. C. I. 165/32).

(d. c. n.).

Językami oficjalnymi Kongresu są: francuski, angielski i niemiecki. Specjalne urządzenia telefoniczne umożliwiają uczestnikom Kongresu jednoczesne śledzenie obrad we wszystkich trzech językach, przyczem dyskusje będą natychmiast tłumaczone do mikrofonów.

Poszczególne fachowe tematy będą opracowane przez referentów różnych krajów. Referaty te zostaną rozesłane wcześniej uczestnikom Kongresu w pełnym tekście i trzech językach oficjalnych. Obrady w czasie posiedzeń naukowych zagajane będą odnośny referent generalny a dyskusja — częściowo przygotowana, częściowo wolna — toczyć się będzie pod przewodnictwem specjalnej komisji.

Zgłoszenia do dyskusji, w której zarezerwowany jest udział dla członków Międzynarodowego Związku przyjmuje Stała Delegacja Międzynarodowego Związku Mostów i Konstrukcyj Inżynierskich przy Polskim Związku Inżynierów Budowlanych, Warszawa, Czackiego 1 m. 1.

Skład oficjalnej delegacji polskiej na Kongres nie jest jeszcze ustalony.

Poniżej podajemy spis prac zgłoszonych z zakresu konstrukcyj stalowych, wraz z wymienieniem generalnego referenta oraz sprawozdawców:

I. Wpływ ciągliwości stali na obliczanie i wymiarowanie konstrukcyj stalowych, w szczególności konstrukcyj statycznie niewyznaczalnych.

Referent Generalny: Prof. Dr. L. Karner, Generalny Sekretarz Związku w Zurychu.

Sprawozdawcy: pp. Bleich (Austria), Freudenthal (Polska), Kohl (Niemcy), Levi (Francja), Maier-Leibnitz (Niemcy), Molan (Austria).

II. c) Zastosowanie stali wysokowartościowych w betonie.
Referent Generalny: Prof. Dr. Ing. Gehler, z Politechniki Drezdeńskiej.

Sprawozdawcy: pp. Brebera (Czechosłowacja), Gehler (Niemcy), Saliger (Austria).

IV. Zagadnienia praktyczne w stalowych konstrukcjach spawanych.

Referent Generalny: Geh. Rat. Dr. Ing. Schaper, Dyrektor Kolei Rzeszy, Rerlin.

a) Wpływ szybkozmiennych obciążeń dynamicznych na konstrukcje stalowe spawane.

Sprawozdawca: p. Ros (Szwajcaria).

b) Projektowanie i wykonywanie konstrukcyj spawanych, ze specjalnym uwzględnieniem naprężeń termicznych.

Sprawozdawcy: pp. Bierett (Niemcy), Bühler (Czechosłowacja), Bryła (Polska), Rein (Niemcy), Sarazin (Francja).

c) Badanie i kontrola szwów spawanych.

Sprawozdawcy: pp. Berthold (Niemcy), Kist (Holandia), Pinzon (Francja).

d) Doświadczenia zebrane na podstawie wykonanych już konstrukcyj spawanych.

Sprawozdawcy: pp. Albenga (Włochy), Algay-Hubert (Węgry), Brebera (Czechosłowacja), Bryła (Polska), De Cuyper (Belgia), Efstratidis (Grecja), Joosting (Holandia), Lancos (Jugosławia), Ladang (Norwegia), Mielosi (Rumunia), Nilsson (Szwecja), Pinzon (Francja), Schaper (Niemcy), Sturzenegger (Szwajcaria).

VII. cz. I.

Zagadnienia teoretyczne i badania doświadczalne w konstrukcjach stalowych spawanych i nitowanych.

Referent Generalny. L. Cambournac, Inż. Doradca Techniczny A. I. P. C. Paryż.

Sprawozdawcy: pp. Beyer (Niemcy), Bleich (Austria), Campus (Belgia), Dörnen (Niemcy), Fava (Włochy), Karner (Szwajcaria), Klokner (Czechosłowacja), Kolm (Szwecja), Ridet (Francja).

cz. II.

Referent Generalny: Dr. Ing. Klöppel, Berlin.

a) Zastosowanie stali w budownictwie ogólnem.

Sprawozdawcy: pp. Campus (Francja), Engelund (Dania), Icre (Francja), Nilsson (Szwecja), Schaper (Niemcy), Schleicher (Niemcy), Worch (Niemcy).

b) Zastosowanie stali w budownictwie wodnem.

Sprawozdawcy: pp. Agatz (Niemcy), Bouchayer (Szwajcaria), Burkowitz (Niemcy), Spoliansky (Belgia), Sturzenegger (Szwajcaria).

Opłata za uczestnictwo wynosi: dla członkw A. I. P. C. fr. szw. 40.—, dla pozostałych fr. szw. 60.—, do czego dochodzi jeszcze opłata za sprawozdanie, ogłoszone drukiem w trzech językach do wyboru, w wysokości fr. szw. 15.—. Panie towarzyszące uczestnikom płacą fr. szw. 20.—. Opłaty powyższe obejmują uczestnictwo w zwiedzaniach, przyjęciach i wycieczkach, za wyjątkiem wycieczki przez Drezno do Monachjum, koszt której obliczony jest na RM 50.—, oraz uprawniają do bezpłatnego otrzymania Księgi wstępnej oraz innych druków Kongresowych. Karta uczestnictwa uprawnia równocześnie do zniżki kolejowej na terenie Niemiec. W razie dostatecznej ilości zgłoszeń, projektuje się zorganizowanie po Kongresie wspólnej, kilkodniowej wycieczki po Niemczech, której koszt skalkulowany będzie możliwie tanio.

PAŃSTWOWE ZAKŁADY INŻYNIERSKIE

Biblioteka P. M. „URBES”

POLSKI PRZEMYSŁ SZYCHOWY

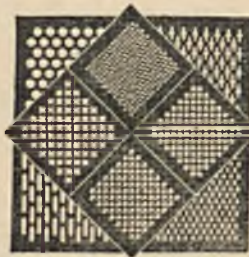
Sp. z ogr. odp.

Warszawa, Bonifraterska 11/13. Tel. 11-61-65.

Wyroby leńskie do ozdób wojskowych, szmuklerskich i kościelnych. DRUT. SZYCH i BAJORKI wszelkiego rodzaju w rozmaitych grubościach.

Blaszki szczerosrebrne. posrebrzane i pozłacane. Nici szczerosrebrne, posrebrzane i pozłacane. Nici szychowe do sznurów telefonicznych i radjowych. Zużywkami do naczyń kuchennych.

BLACHY DZIURKOWANE (SITA)

dla przemysłu żelaznego, cementowego, papierniczego, kopalnianego, chemicznego, dla rolnictwa, cukrownictwa, młynarstwa, fabryk krochmalu, gorzelnii browarów, do wszelkich urządzeń i aparatów technicznych, oraz blach azurową do celów budowlanych, ozdób itp. Wykonuje z wszelkich materiałów w dowolnych rozmiarach i grubości

WYTWÓRNIA
BLACH DZIURKOWANYCH „SITO”
Warszawa, Grochów, Wiatraczna 10, tel. 10-01-92 i 10-13-10

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

ST. WEIGT S.A.

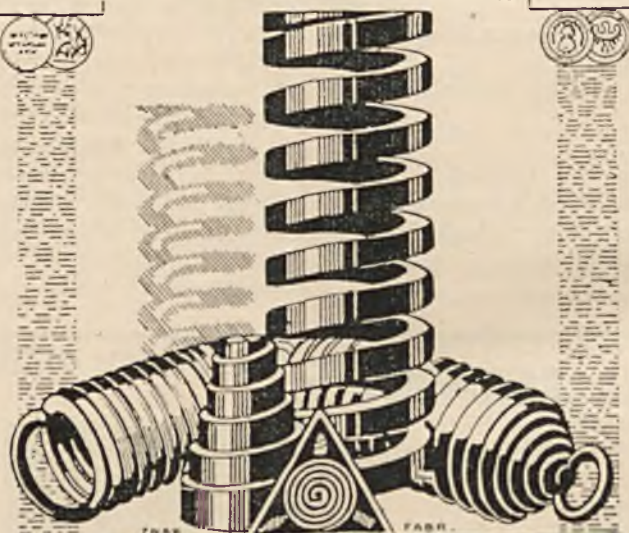
ŁÓDŹ, UL. SENATORSKA 7/9

PRODUKUJĄ W DZIAŁACH:

ODLEWNICZYM	Gniotowniki — Formierki — Kopulaki — Sita — Piaskownice — Elewatory.
CHEMICZNYM	Autoklawy — Prasy filtracyjne — Ugniataarki — Przetłoczki — Doubelfony — Misy z żeliwa, kwaso-ługo lub ognioodpornego.
ODLEWÓW	Walce cegielnicze — Ruszty — Części pieców Hoffmanna — Słupy budowlane — Wszelkie odlewy do 10.000 kg.
PRALNICZYM	Pralnice — Wirówki — Maszyny do prasowania — Suszarnie — Urządzenia pomocnicze do pralni.
TURBINOWYM	Turbiny syst. Francis' — Wyciągi do stawideł — Karty przepływowe.
MASZYNY DO OBIERANIA JARZYN	Polecane do użytku w wojsku zarządzeniem Szefa Dep. Int. z dnia 1 sierpnia 1934 r., Nr. 5180-62/w żywn.

BIURA WŁASNE: Warszawa, ul. Moniuszki 2-a.
Poznań, Al. Marcinkowskiego 24.

**PIERWSZA KRAJOWA
WYTWÓRNIA SPRĘŻYN**

"SPIRAL"
ZAL. WARSZAWA TEL.
1024 WYTWÓRNIA 20 636-39